

Love ameriške mage na Pacifiku

Američani potopili dve japonski ladji in pokodovali osem drugih. Močan ameriški napad na Aleute. Japonska protiofenziva na Solomone strta. Izguba ameriškega letalostrelca v juniju šele zdaj objavljena.—Nemci so se priklopili na rob Stalingrada

Washington, D. C., 17. sept.—Ameriške letalske enote na Pacifiku so večerjale na piko deset japonskih ladij in dve stajali na ognju, osem pa bolj ali manj poškodovanih, med temi dve križarici. Ameriški letalski napad bil izvršen na otoku Santa Cruz, severozapadno od Solomonskih otokov in na otok Kisko v Aleutih. Pri napadu na Kisko so Japonci izgubili 500 mrtvih in ranjenih in dve japonski ladji sta tamkaj potopljena.

London, 17. sept.—Najnovejša letalska poročila priznava, da Hitlerjeve hordje dosegle prvega Stalingrada na severozahodnem robu mesta in tamkaj so uničili ogromno množino tovornih vozov, da prodoro skozi. Milijon nemcev napada Stalingrad od severne strani.

Washington, D. C., 16. sept.—Najnovejša uradna vest se glasi, da je bil po pomorski bitki pri Midwayju potopljen ameriški letalostrelca Yorktown, ki je imel 19.900 ton. Izguba življenj bila majhna. Iz strategičnih razlogov — ker sovražnik ni vedel, kdaj izgubi — je bila stvar začasno skrivana za javnost do tega časa.

Washington, D. C., 16. sept.—Nemci so večerjale obnovili protiofenzivo za reokupacijo Solomonskih otokov. Začeli so srdito napadati na in z morja oporišče Guadalcanal, ki je centralna točka Solomonskih otokov. Medtem japonska ekspedicija še vedno napreduje proti tlorisu v hribih Port Moresbyem na Novi Gvineji. Nikamor se ne morejo umakniti.

Washington, D. C., 16. sept.—Na fronti Stalingradom so Nemci večerjale odkrili nekaj nadaljnjih metrov zemlje, ko so silovito napadali ves dan iz zraka in s teh ruske brambovce. Strahovito napadanje Stalingrada traja že 24 dni, toda ruski brambovci vztrajajo na svojem mestu z nadčloveško močjo.

Washington, D. C., 16. sept.—Na fronti Stalingradom so Nemci večerjale odkrili nekaj nadaljnjih metrov zemlje, ko so silovito napadali ves dan iz zraka in s teh ruske brambovce. Strahovito napadanje Stalingrada traja že 24 dni, toda ruski brambovci vztrajajo na svojem mestu z nadčloveško močjo.

Washington, D. C., 16. sept.—Na fronti Stalingradom so Nemci večerjale odkrili nekaj nadaljnjih metrov zemlje, ko so silovito napadali ves dan iz zraka in s teh ruske brambovce. Strahovito napadanje Stalingrada traja že 24 dni, toda ruski brambovci vztrajajo na svojem mestu z nadčloveško močjo.

Washington, D. C., 16. sept.—Na fronti Stalingradom so Nemci večerjale odkrili nekaj nadaljnjih metrov zemlje, ko so silovito napadali ves dan iz zraka in s teh ruske brambovce. Strahovito napadanje Stalingrada traja že 24 dni, toda ruski brambovci vztrajajo na svojem mestu z nadčloveško močjo.

Washington, D. C., 16. sept.—Na fronti Stalingradom so Nemci večerjale odkrili nekaj nadaljnjih metrov zemlje, ko so silovito napadali ves dan iz zraka in s teh ruske brambovce. Strahovito napadanje Stalingrada traja že 24 dni, toda ruski brambovci vztrajajo na svojem mestu z nadčloveško močjo.

Federacija ne prizna skupnega sveta

**Vprašanje izravnave
jurisdikcijskih sporov**

St. Paul, Minn.—Državna delavska federacija je naznanila, da ne bo priznala skupnega sveta, ki so ga ustanovile unije Ameriške delavske federacije in Kongresa industrijskih organizacij v Minneapolisu. V pravkar objavljeni izjavi uradniki federacije naglašajo, da ne morejo priznati nobenega odbora ali sveta unij ADF in CIO, dokler se voditelji Ameriške delavske federacije in Kongresa industrijskih organizacij ne izrečejo za likvidacijo konflikta. Državna delavska federacija bo sledila smernicam in se držala programa, ki ga odobri ADF na svoji konvenciji.

Izjava državne federacije sta podpisala predsednik Robert A. Olson in tajnik George W. Lawson. V tej naglašata, da vprašanje izravnave jurisdikcijskih sporov ne spada v območje nobenega skupnega odbora ali sveta. Ustava ADF jasno določa, da imajo le mednarodne unije pravico razsojanja v sporih, ki se pojavijo zaradi jurisdikcije.

Akcija državne delavske federacije je sledila zahtevi nekaterih unij, naj pojasni svoje stališče napram skupnemu svetu, ki so ga ustanovile unije ADF in CIO v Minneapolisu. Člani tega sveta so reprezentantje petih unij ADF in trije organizatorji unije United Radio, Electric & Machie Workers CIO. Ti so po ustanovitvi naznanili, da je namen sveta odprava jurisdikcijskih sporov, podpiranje ameriških vojnih naporov, zaščita organiziranih in neorganiziranih delavcev in vsestranska kooperacija z Rooseveltovo administracijo.

Stališče državne delavske federacije je pojasnjeno v deklaraciji, v kateri je med drugim rečeno, da bodo skupni odbori in sveti priznani takrat, ko se bo stala Ameriška delavska federacija in Kongres industrijskih organizacij po svojih voditeljih izrekla za združenje. Izgledi za združenje se še niso pokazali. Državna delavska federacija iz tega razloga ne more sankcionirati ali priznati skupnih svetov unij ADF in CIO, ki se ustanove.

V Bosanski Krajini divjajo boji v bližini Sitnice

Iz Banjaluke so poslali Nemci in ustaši 80 tovornih avtomobilov, polnih vojakov, v pomoč napadalcem. Na svojih postojankah blizu Sitnice so se fašisti utrdili ter izkopaljake. Sedma in osma napadalna gerilska brigada iz Krajine sta s spretnim manevriranjem obkolile sovražnika, katerega izgube so zelo težke.

Gerilske čete v predmestjih Zenice so začele v zadnjih par dneh z živahnejšim delovanjem in so osvobodile več ducatov vasi in ter ozemlja.

Gerilski oddelki v vzhodni Bosni so se ponovno spopadli z nemškimi četami v predmestjih Sarajeva, predvsem v odseku med kraji Semizovac in Čevljanovići.

Vojaki zunaj Amerike ne bodo volili

Washington, D. C., 16. sept.—Departamenta za armado in bojno mornarico sta večerjale odločila, da je nemogoče pošiljati glasovnice ameriškim vojakom in pomorščakom, ki se nahajajo na raznih bojiščih zunaj Združenih držav, za kongresne volitve v novembru. Če bi s tem poskušali, bi našli velike težave in rezultat bi bil največja zmednja. Volili bodo lahko le oni vojniki in pomorščaki, ki se nahajajo doma v taboriščih.

AMERIKA DO- BILA NAČELNI- KA ZA KAVČUK

**Odmerki za kurivno olje
po srednjem zapadu**

STROGA KONTROLA KAVČUKA IN OLJA PRIHAJA

Washington, D. C., 16. sept.—Donald M. Nelson, predsednik vojnega produkcijskega odbora, je imenoval Williama M. Jeffersa iz Omaha, predsednika železniške družbe Union Pacific, za načelnika kavčuka. Jeffers ima oblast razpolaganja z zalogi kavčuka v Združenih državah za časa vojne in dajal bo direktive vsem federalnim organizacijam, ki zbirajo, konzervirajo in čuvajo kavčuk.

Predsednik Roosevelt je že potrdil to imenovanje in Jeffers je bil obveščen, da ima zaupanje vseh odgovornih federalnih oblastnikov, ki bodo z njim sodelovali.

Jeffers je kasneje izjavil, da se zaveda, da bo njegova naloga zelo težka, kajti nihče ne more ustreči vsem prizadetim, vendar se bo potrudil, da bo vršil svojo nalogo v interesu vlade in zmagave Združenih držav.

V nižji kongresni zbornici je bila večerjale kritika poročila Baruchovega odbora glede odmerjanja goriva, ki bo kmalu potrebno po vsej državi zaradi konzerviranja kavčuka. Kongresnik Kelly (demokrat iz Illinois) je pobijal Baruchovo poročilo za gorivne odmerke, češ da goriva in olja še nikjer ne manjka, edina težava je transportacija.

Washington, D. C., 16. sept.—Najnovejša poročila odbora za kurivno olje je Donald M. Nelson, šef produkcijskega odbora, večerjale odredil prodajanje kurivnega olja na kupone v trinajstih državah na srednjem zapadu, vključno z državama Illinois.

Datum odmerjanja olja še ni določen, toda pride kmalu, namreč še pred zimo. V zimskem času se kurivnega olja največ porabi, ko nešteti lastniki hiš in komercialnih poslopij kurijo v centralnih pečeh za ogrevanje z oljem namesto s premogom. Če bo huda zima, pravi Nelson, bo pomanjkanje tega olja toliko večje.

Zadeva s tem oljem je ista kot je z gorivom. Tega blaga namreč na sebi je dovolj, toda transportnih sredstev manjka, ker se rabijo v veliki meri le za vojne namene.

Roosevelt popravil pomoto o Jugoslaviji

Washington, D. C., 16. sept.—Predsednik Roosevelt je v svojem nedavnem govoru po radiu omenil junaški odpor četnikov proti osišču v Srbiji. Kasneje, ko je bil na to opozorjen, je rekel, da je imel v mislih Jugoslavijo, ko je govoril o Srbiji. Spoznal se je zaradi tega, ker mu je Srbija ostala živo v spominu, odkar je začel še v mladih letih zbirati pošne znamke vseh dežel na svetu. Takrat še ni bilo Jugoslavije.

41.812 Čikažanov dalo kri za ranjence

Chicago.—Uprava ameriškega Rdečega križa poroča iz Washingtona, da je doslej med drugimi 41.812 oseb iz Chicaga prispevalo svoje kri za ameriške ranjence na bojiščih. Do konca meseca julija je Rdeči križ nabral po vseh Združenih državah 461.593 pajntov šlovske krvi. Vsa ta kri je posušena in shranjena, nakar je razposlana na vsa bojišča za rabo v vsakem slučaju.

Združitev časnikar- skih centrov

**Koncentrirana pro-
paganda proti osišču**

Washington, D. C.—(JIC)—Urad za informacije (Office of War Information), kateremu načeljuje Elmer Davis, je imel 9. septembra sestanek z zastopniki vseh zaveznških časnikarskih centrov v tej državi, katere v raznih jezikih dajejo informacije listom o situaciji v evropskih krajih in nudijo gradivo za propagando proti nacifašističnemu osišču. Na tem sestanku je bil storjen korak, da se vse te agencije združijo v medzaveznški informacijski odbor, ki bo v tesni zvezi z Davisovim uradom za informacije.

Jugoslovanski član tega medzaveznškega informacijskega odbora je Vladimir Ivanović. Jugoslovanski informacijski center iz New Yorka sodeluje zraven. Dalje so zastopani češki center tudi iz New Yorka in drugi.

Na tej konferenci je bilo tudi poročilo o članku v listu Washington Evening Star z naslovom "Yugoslav Government in Exile to Drop Expensive Publicity," čigar avtorica je neka Helen Lombard. Smisel tega članka je, da namerava jugoslovanska vlada na zahtevo Elmerja Davisa zapreti svoj informacijski center v New Yorku, ker jo preveč stane. Skratka je bil ta članek zelo sovražnik Jugoslovanskemu informacijskemu centru, tako da ga so Jugoslaviji sovražni listi v tej državi, med temi tudi madžarski list "Magyar Szavazslap" takoj ponatisnili.

Izjavljeno je bilo, da Davlaov urad nima nobene zveze s tem člankom, niti s Heleno Lombard. Arthur Sweetser, pomožni direktor OWI, je dejal, da je Amerika lahko zadovoljna z Jugoslovanskim informacijskim centrom, ki s ostalimi zaveznškimi centri vred vodi efektivno propagando za zmago Združenih narodov v tej vojni.

Novi uspehi jugo- slovanskih gerilcev

**Boji v Bosni
in Dalmaciji**

Moсква, 5. sept. (ICN)—Radiopostaja "Svobodna Jugoslavija" je oddala sledeče uradno poročilo vrhovnega poveljstva gerilske in prostovoljske armade z dne 3. septembra o bojih v Bosni, Krajini in Slavoniji:

Boji pri Sitnici, ki so trajali več dni, so se zaključili dne 29. avgusta z velikim porazom nemških čet. Po arditih bojih je uspelo moštvo sedme in osme krajinske napadalne brigade, da odbije sovražnika in ga prisilili k umiku.

Nemške izgube so več sto mrtvih in ranjenih, vojakov in oficirjev. Naše čete zasledujejo sovražnika v smeri proti Banjaluki. Zadnje dni se bavijo naše čete s čiščenjem tega ozemlja in preganjanju ostanke poraženih Nemcev in ustalev. Več vasi je že prešlo v roke osvoboditeljev, ki so uplenili precej vojaške opreme.

V bojih v bližini Četnica so uničile naše čete tri nemške tanke in zrušile dve letali. Prebivalstvo osvobojenih krajev je z velikim navdušenjem pozdravilo moštvo gerilskih brigad. Več sto prostovoljcev iz osvobojenih vasi se je takoj pridružio gerilski in prostovoljski armadi.

Pred nekaj dnevi so začeli Nemci in ustaši prodirati na ozemlje, ki je zasedeno od gerilskih skupin v bližini Pakra-

Jugoslovanska konferenca se vrši v Washingtonu

Domače vesti

Obiski in pozdravi

Chicago.—Vincent Pozun, Mulberry, Kans., in Mary Cuder, Pittsburg, Kans., sta 16. t. m. obiskala gl. urad in uredništvo Prosvete.

Kongres se vrši 13. decembra

Chicago.—Slovenski narodni kongres se vrši 13. decembra. Prvotno je bilo zaključeno, da se bo vršil 6. decembra, toda avditorij Slovenskega narodnega doma v Clevelandu ni prazen tega dne in datum je moral biti preložen na teden dni kasneje.

Umor slovenskega vojaka

Gary, Ind.—Dne 5. septembra je sariet Math J. Piškur, star 21 let, umrl v bolnišnici v Trentonu, N. J., za ranami, katere mu je prejšnji dan prizadel nek zamorec, ki ga je napadel z nožem, ko je Piškur čakal na oglu ulice na voz ulične železnice. Napadalec je bil kasneje prijet v Baltimoru. Zakaj je bil napad izvršen, še ni pojasnjeno. Piškurjevo truplo je bilo poslano domov v Gary, kjer je bil pokopan 9. septembra. Pokojnik je bil član SNPJ in zapuščal starše, sedem bratov in tri sestre.

Is Colorada

Pueblo, Colo.—Dne 6. septembra je pri avtomobilski nesreči izgubila življenje Ana Strab, roj. Jeršin, doma iz Turjaka na Dolenjskem.—Dalje je umrl Jos. Osterman, star 75 let in doma iz Bele Krajine.—Nadalje je umrl John Merhar iz Ribnice.

Nov grob v Iowi

Albia, Iowa.—Tukaj je umrla za rakom rojakinja Franciška Mašek, roj. Masel, stara 82 let. Bolna je bila 12 let in umrla je 7. septembra v bolnišnici. Tukaj zapuška moža, v St. Louisu dva sinova, v New Yorku hčer in v Beaconu, Iowa, brata.

Is Pennsylvanije

Strabane, Pa.—Ignac Tomič in žena sta pred dnevi obhajala 35-letnico svojega zakonskega življenja v prijazni družbi sorodnikov in mnogih prijateljev. Čestitke!—V Monaci, Pa., je pred kratkim umrl Martin Hodnik, star 78 let in član društva 618 SNPJ. Zapuška ženo, tri sinove in hčer.

Is Clevelanda

Cleveland.—Dne 14. t. m. je umrl Frank Truden, star 38 let in rojen v Ložu, kjer zapuška mater in več bratov in sester. Tukaj je bil 21 let in zapuška ženo in hčer. Bil je član društva 5 SNPJ.

Is Steubenville, O.

Steubenville, O.—Filip J. Katič, mladi član društva 543 SNPJ, je zadnje dni odšel v Columbus, kjer bo študiral na obiljski univerzi kemijsko inženirstvo! Obilo uspeha!

ca v Slavoniji. Fašisti so takoj začeli z brutalnim terorjem tlačiti hrvaške kmete v vaseh okoli tega mesta.

Fašisti odvajajo ali uničujejo celokupno prebivalstvo teh krajev. Slavonški kmetje beže pred nasilnimi osvoboditelji in se skrivajo v gozdovih; na stotine se jih je pridružio gerilski in prostovoljski armadi.

Južno-dalmatinski gerilski bataljoni so zdaj že celih šest dni v srditem boju proti laškim oddekom, ki so začeli hkratu iz različnih strani prodirati proti postojankam na planini Biokovo.

Vojni urad za informa- cije sklical sestanek

PREDSEDNIKI ORGANIZACIJ POVABLJENI

Elmer Davis, načelnik vojne urada za informacije v Washingtonu, D. C., je pozval predsednike oziroma tajnike slovenskih in vsekakor hrvaških in srbskih podpornih organizacij, naj se snidejo 18. septembra ob treh popoldne v njegovem uradu.

Namen tega sestanka je, kolikor je Davis sporočil posameznim povabljenecem, da se zastopniki ameriških Jugoslovancev med seboj pogovore in ublažijo, če je mogoče, nekatere sporne zadeve med seboj. Vojni urad za informacije je bil namreč poučen, da so velika nesoglasja med ameriški Jugoslovanci, posebno med Srbi in Hrvti, glede zadev v stari domovini; ameriška vlada pa ne vidi rada, da se Američani jugoslovanskega porekla kavajajo med seboj, namesto da bi složno sodelovali pri delu za zmago Amerike in Združenih narodov.

Iz tega razloga hoče vlada imeti vse informacije direktno od odgovornih Jugoslovancev samih, kaj imajo med seboj in če mogoče, da bi svoje spore poravnali. Skratka: na konferenci v Washingtonu bodo izmenjavali razna mnenja, da se bo vlada dobro informirala, kaj delamo.

Vincent Calkar je bil povabljen v imenu SNPJ, Jos. Zalar v imenu KSKJ in Janko N. Rogelj v imenu ABZ. Glede drugih še ne vemo, kdo je bil povabljen.

Na seji JPO-SS zadnje sobote je bilo nekaj razprave o tej konferenci in br. Calkar je poročal, da je pismeno urgiral Elmerja Davisa, naj poleg predsednikov naših jedrot in zvez povabi tudi vse tajnike, tako da bo večja reprezentacija. Pporočil mu je tudi, naj povabi na ta sestanek tudi Etbina Kristana in Franka Zaitza, ki naj predstavljata Jugoslovansko socialistično zvezo. Da li bo Davis ustreval to sugestijo, še ni znano.

Ker je za ameriške Jugoslovane velike važnosti, da je naša vlada pravilno informirana o njihovem delovanju z ozirom na vojno in položaj v Jugoslaviji, je seveda zelo potrebno, da so na tej konferenci, katere se vrši jutri, navzoči vsi oni, ki lahko predlože najboljše in najočividnejše informacije.

Čez 57 milijonov delavcev uposlenih

**Višek uposlenosti
meseca julija**

Washington, D. C., 16. sept.—Združene države so dosegle višek uposlenosti industrijskih delavcev v vsej svoji zgodovini v zadnjem juliju, ko je število vseh uposlenih delavcev naraslo na 57.200.000.

To število predstavlja okrog 550.000 delavcev več, kakor v prejšnjem mesecu juniju, čez tri milijone več, kakor v juliju pred enim letom in skoro deset milijonov več kot meseca julija 1940.

Ogromna večina teh delavcev je seveda uposlenih v vojnih industrijah.

Naročnina za Zdravstveno dravje (inven Chicago) in Kanado \$6.00
na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Ciceo
\$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za incontinente \$8.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and
Canada \$6.00 per year, Chicago and Ciceo \$7.50 per year, foreign
countries \$8.00 per year.

Cena oglasov po dogovoru.—Receptni dopisov in nenaročnih
člankov se ne vratajo. Rokopisni dopisov (izvirni, prevodi,
drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljateljcu le v slučajih, če je priložil
poštnino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications
and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts,
such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only
when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju na primer (September 30, 1942), poleg vašega imena
na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Pono-
vite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Gobeždanja, katerim ni treba verjeti.

Odgovorni federalni organi poročajo, da se po Ameriki širijo
razne govornice, ki navidezno ne pomenijo dosti, v resnici pa so
škodljive, ker razjedajo dobro razpoloženje ljudstva. Z drugimi
besedami povedano: onim, ki tem govornicam ne verjamejo, ne
morejo škoditi, stvar pa postane resna, če večje število ljudi veruje
tem klepetuljam. To je vsa razlika.

V naslednjih vrsticah omenjamo glavne govornice te vrste in
zraven so pojasnila, ki povedo, zakaj so ta gobeždanja daleč od
resnice.

Skoro po vseh ameriških mestih se govori, da pomanjkanje
kavčuka ni tako veliko kot se kriči. Pri zadnji kampanji za nabir-
anje starega kavčuka so nabrali tega blaga tako ogromne kopice,
da ne vedo kam z njim.

Namen te govornice je, da se diskreditirajo vse javne kampanje
za nabiranje kakršnega koli starega blaga. Resnica je, da se je
kampanja za nabiranje starega kavčuka slabo obnesla. Na primer
v čikaškem okrožju so zbrali toliko, da dobi imela morda—morda!
—dovolj v tem okrožju za reklamacijo starih avtinskih obodov za
eno leto. To se pravi, da bodo z zbranim starim kavčukom morda
pokrpal stare avtinske obode skozi eno leto. Kaj pa potem, če bo
vojna trajala čez leto dni?

V drugih krajih Amerike ni nič bolje in ponekod je še slabše.
Pomanjkanje kavčuka je resna zadeva, ni prazno kričanje. Če
ne bi bilo resnega pomanjkanja, ne bi bil poseben odbor, ki ga je
imenoval predsednik Roosevelt, priporočil takojšnje odmarke
gazolina po vsej deželi enako samo zato, da se prihranijo obstoječi
avtinski obodi.

Druga govornica je, da Rdeči križ prodaja obleke in druge stvari
vojakom in jim take stvari precej zaračuna. Nekateri vojaki so
baje plačali pet dolarjev za "sweater" in na njem so našli znamko,
ki pove, da je blago prišlo od Rdečega križa.

To klepetanje se razširja z namenom, da se očrni Rdeči križ.
Resnica je, da Rdeči križ ne prodaja ničesar. Kar dobi, bodisi
obleke ali česar koli, to odda brezplačno. Morda se je pripetilo,
da je kos blaga, ki je bilo v posesti Rdečega križa, prišel v roke
prekupčevalcev, za kar pa uprava Rdečega križa ni odgovorna
in kaj takega se sploh ne dogaja v splošnem.

Potem se govori o slabem zdravstvenem stanju v vojaških tabori-
ščih. To stanje ogroža zdravje vojakov. To govorenje ima
prozoren namen, da priprave starije in ostale sorodnike vojakov
v skrbi.

Fakt je, da se gobeždanje te vrste tiče vseh taborišč, le imena
krajev so različna. Glede vseh govore, da jih trumoma oblegajo
prostitutke, ki okužujejo vojake s spolnimi boleznimi. To je grda
laž. Vsa taborišča so pod strogim zdravstvenim nadzorom in
vojaške uprave imajo oblast, da počistijo vse prostore okoli tabori-
šč, kar tudi delajo, kjer koli se pojavi kaj sumljivega. Nobene
nevarnosti ni glede okuževanja.

Četrta lažnjiva govornica je, da vladni oblastniki sproti sežejo
ves stari papir, ki ga ljudje znaajo skupaj v kampanji. Noben
oblastnik ne dela tega! Ves nabrani papir gre v papirnice, kjer
ga predelavajo v kartni (debel) papir, ki ga potrebujejo za papir-
nate zaboje. Skoro vse kartni papir za armado bo v tem letu
izdelan iz starega papirja, ki je bil zbran od zadnje jeseni. Kmalu
bo potrebna nova kampanja za prihodnje leto.

Peto gobeždanje je naperjeno proti delavcem in vojnim bon-
dom. Glasi se, da jeklarski delavci prodajajo vojne bonde, kate-
rih skupiče jim je bil odtrgan od plače, nizko pod ceno (menda
petindvajsetdolarske bonde po \$15) in skupiček potem zapijejo.

Namen tega klepetanja je jasen. Prvič je treba potisniti de-
lavce med pjanice in drugič je treba narediti vtis, da vojni bondi
niso dosti prida. Ampak ta sovražna propaganda se sama ubija.
Last vojnih bondov ni prenosljiva! Če jih kdo kupuje poceni zato,
da jih bo dražje prodal, jih bo držal sam, ker jih ne more prodati.
Fakt pa je, da se to ne vrši. Federalnim oblastem so znane vse
transakcije s temi bondi in doslej še niso zasledile kakšnega na-
vala na banke ali druge privatne finančnike z vojnimi bondi. To
klepetanje je navadna propaganda, kateri pa ne bo nasedel noben
pameten človek.

Se ena govornica se plazi naokoli, kakor kača v travi. Ta je, da
v tem in tem vojaškem taborišču vsak dan—ali vsako noč—po dva
vojaka izvršita samomor.

Namen je isti kot je pri govornici o spolnih boleznih, da se ubije
dobro razpoloženje pri civilnem prebivalstvu doma, najprej seve-
da pri starih in drugih sorodnikih vojakov in pomorščakov.

V enem primeru so to govornice prignali do izvora. V neki
"kempi" sta v osmih mesecih umrila samo dva moža. Mrliško-
ogledna porota je dognala, da se je en vojak smrtno ponesrečil,
drugi je pa pustil sumljivo "samomorilno pismo." V resnici je
tega moža enostavno zmanjkalo in najbrže ga je vzela noč in-
seveda—dokler ga ne najdejo, bo uradno mrtev. To so vsa dejstva
glede samomorov. Ampak za gobeždače, ki izvršujejo Hitlerjevo
službo petokolonske propagande, so take "povesti" mastna klobasa.

Ne pozabimo, da ima nacijska petokolonska propaganda v Ameri-
ki tri cilje. Prvič hoče narediti razdor med Združenimi narodi,
drugič hoče narediti razdor med Američani samimi, da se bodo
kavali med seboj in—tretjič—da bodo Američani na ta način
zanemarili svoj vojni napred.

Ne nasedajte gobeždačem! Ne verjemite jim!

Glasovi iz naselbin

Nekaj o seji JPO-SS za politično
akcije

Chicago.—V soboto, dne 12.
septembra, se je v prostorih SN-
PJ vršila politična seja zastop-
nikov ameriških Slovencev, ka-
terih namen ni le gmotno, pač
pa tudi politično pomagati svo-
jim rojakom v domovini, kolikor
nam je tukaj to mogoče vršiti.
Ker mi ni vseeno, kakšna bo
usoda slovenskega naroda po tej
vojni ali kako se bo pisala nje-
gova bodoča zgodovina, sem tudi
jaz imenovala sejo posesti, toda
le kot opazovalec, veld česar
želim spregovoriti glede tega
zborovanja par besed s popolno-
ma objektivnega stališča.

Na tej seji je bilo definitivno
pojasnjeno od zastopnikov, ki so
se udeležili seje v Clevelandu 7.
junija, da posebni odbor ali ožji
odsek, ki je bil tedaj izvoljen, je
bil popolnoma podrejen odboru
za jugoslovansko pomožno akci-
jo slovenskega oddelka in da ni
imel nobene pravice delati kake-
šnih načrtov ali zaključkov brez
dovoljenja ali posvetovanja z
istim. Toda odsek je šel preko
zaključka, ignoriral je izvoljene
reprezentante raznih organizacij
in na svojo odgovornost prišel z
akcijo, ki je daleč od volje ve-
dine slovenskega ljudstva. Ome-
njeno pri tem naj bo še to, da so
bili vsi člani ožjega odbora po-
vabljeni na zborovanje 12. sep-
tembra, pa se niti eden v Cleve-
landu živci vabilu ni odzval, kar
bi se spodobilo od ljudi, ki so si
upali prevzeti tako odgovorno
nalogo, da bi pojasnili kaj so
delali in se zagovarjali. O izgo-
vorih radi neudeležbe, ki so jih
poslali, se lahko vzame, kakor že
hoče, toda dejstvo, če kdo hoče
prevzeti gotovo odgovornost v
tem ali drugem odboru, se mora
prej zavzeti za važnosti pozicije,
se ne da utajiti.

S tem početjem so dotični čla-
ni odbora (razen Kristana in
Molka, ki sta bila navzoča in tu-
di pojasnila, da nju ni nihče
vprašal za noben nasvet in jima
tudi ničesar sporočil o delovanju
dotičnega odbora) brezpopojno
priznali svojo zmotno ali krivdo,
kar bi bilo dobro, da bi naši lju-
dje v tej deželi tega prehitro ne
pozabili.

Ta neprijetni slučaj nam bi
lahko služil za dokaz, kakšne
skrajne previdnosti je treba, kad-
ar se postavljajo ljudje na od-
govorna mesta, namreč komu se
sme zaupati važna reprezentaci-
ja.

Politični odsek, ki je bil, kot
že omenjeno, izvoljen v Cleve-
landu, je na seji v soboto, dne
12. septembra, dokončal svojo
kariero, ko so zbrani zastopniki
istega razpustili. Žalostno pri-
tem je to, da je v kratkem času
svojega življenja storil veliko
moralno škodo med našim nara-
dom v tej deželi, katere se bo
pač težko, ako sploh dala še po-
ravnavati.

Da se kaj takega ne ponovi, je
treba premišljenega postopanja
v bodoče, kajti še ena taka ne-
rodnost, pa bo vsaka politična
akcija v prid našega ljudstva v
domovini med nami pokopana.

Opazujoč zborovanje s popol-
no nevtralnega stališča, kot
omenjeno, je težko reči, če so se
vsi zborovalci resno zavedali ve-
like naloge in odgovornosti vpra-

šanja, kakor tudi dela, o kate-
rem so razpravljali.

Če sem pravilno razumel
končni zaključek, ki je bil stor-
jen za organiziranje novega po-
litičnega odbora, bo isti izbran
izmed zastopnikov na kongresu,
kateri se ima sklicati v mestu
Clevelandu enkrat v decembru.
Kongres bo sklican k zborova-
nju samo en dan, kar je zelo
dvomljivo, da bi mogel svojo
funkcijo dobro ter brez pogr-
škovo opraviti v tako kratkem
času.

Ko je podpisani s dovoljenjem
predsednika podal sugestijo, je
imel v mislih to, naj bi se po
razpustu sedanjega političnega
odbora sklicali zastopniki raznih
centralnih, političnih ter kultur-
nih organizacij, izmed katerih
naj bi se izbral odbor takih za-
stopnikov, ki imajo voljo do dela
v tej akciji in pa sposobnost, ka-
kateri je pri tem važnem poslu-
reano potrebna in šele tedaj naj
bi se sklical kongres. Če bi kon-
gres dotičnim zastopnikom ne
zaupal ali bi zahteval spremem-
bo v vodstvu, naj bi se to ne-
omejeno dovolilo. Tak je bil na-
men sugestije. Obširneje poja-
njevanje od moje strani ni bilo
na mestu, ker sem bil le opazo-
valec, česar sem se zavedal.

Kakor zaključki stojijo sedaj,
se resno bojim, da predlog, ka-
kore je bil v dobri veri sprejet,
ne bo mogoče dosegel zaželene-
ga cilja. V enem dnevu zboro-
vanja pri najbolj discipliniranih
ter dobro organiziranih zboro-
valcih je skoro težko izvršiti na
primer konstituiranje kongresa,
sprejeti končen načrt ali pro-
gram v smislu katerega naj bi se
ameriški Slovenci zedinili za
skupno politično delo, sprejeti
razne resolucije, izvoliti odbor
itd. Poleg tega se še računa na
banke, javno manifestacijo in
ne vem kaj še vse. Ako se bo vse
to dalo izvršiti v enem dnevu, bo
res treba dati priznanje onim, ki
bodo izvršili vse priprave.

Ker je to vprašanje tako važno,
da se mu je treba posvetiti
resno, je priporočljivo, da bi ga
tudi upoštevali. Zaključki sami,
kot so bili sprejeti na seji, ne
pomenijo ničesar, če ostanejo sa-
mo na papirju in če se z odloč-
nostjo ne prime za delo.

Treba bo živovanja in več na-
vdušenja za stvar, ker če tega ne
bo, je vsako govorenje in pisa-
nje brezpopojno. Ni pa zado-
sti, da pokaže zanimanje ter ak-
tivnost samo odbor, pač pa mora
isto priti tudi od našega tu ži-
večega ljudstva, katerega glas je
treba slišati naprej. Če to ne bo
sodelovalo, agitiralo in tudi fi-
nančno pomagalo, potem je ško-
da računati, da bi započeta akci-
cija uspela. F. A. Vidar.

Glas iz Montane

Hardin, Montana.—Pošiljam
vam nekaj denarja za Prosveto,
za katero dolgujem že več me-
secev. Lepa hvala, ker ste me
čakali. Tu je dokaz, kako korist-
na je Prosveta, ker svoje naroč-
nike tudi za denar počaka.

Naj še malo omenim glede teh
svetovnih homatij in strašnega
ubijanja pa uničevanja. Nisem
še slišal, da bi padla kakšna
bomba na kapitalizem in ga uni-
čila. Prav tako tudi še nisem
slišal, da bi bila padla kakšna
bomba v Rimu. Tam v Vatikanu

Ameriški letalci poročnik W. W. O'Neill, ki je bil ranjen v spo-
padu z nemškimi letalci nad egiptsko fronto.

Je postal—stropocentni Američan

Herminie, Pa.—No, hvala Bo-
gu, od zdaj naprej me ne bo več
pekla vest, da nisem v Ameriki
ali prvi Američanec. Do 5. 6.
in 7. septembra sem bil pod tem
vtisom, ali tiste dni se mi je pa
želja izpolnila, kajti pravijo, če
še nisi bil v slovenski metropoli
—v Clevelandu—da nisi v Ameri-
ki. Zdej pa lahko zapišem, da
sem stropocentni Američanec v
jerhastih hlačah.

Prav za prav nisem bil nič
pripravljen na kaj takega ne z
zdravjem in tudi finančno ne.
Ali vseeno so me dobili, da sem
moji družini voljo izpolnil. V pe-
tek se kar nenadoma zmlajilo—
vsa moja družina razen starejše-
ga sina, ki je moral na delo—
in pravijo, kaj če bi šli metro-
polo pogledat. Ni me vzelo dolgo,
da sem bil pri volji in sem
dejal: "Če vas vse veseli in če
je "liza" v redu, da nam kje na
poti ne opeša, pa pojdimo." Si-
novje me zagotovile: "Nič se ne
bojte, ata, "lizi" bomo že mi ta-
ko "zrihtali", da bo šla tja in na-
zaj." In tako je bilo. Srečno
smo prišli tja in nazaj brez vsa-
kih neprilic.

Mi smo se namenili, da gremo
od doma v soboto popoldne. Ali
v tistem hipu pa pride moj svak
Charly Možina iz Warrena, O.,
potem pa smo morali našo pot
odložiti na drugi dan. Tako smo
šele v nedeljo popoldne zapustili
Herminie in se prifurirali v Cle-
veland okrog šeste ure, ko je bil
ravno program končan. Nam je
bilo žal, ker nismo slišali pro-
grama in našega župana Franka
Lauscheta pa glavnega predse-
dnika SNPJ Vincenta Cankarja.
Kot so nam povedali, sta oba
prav fajn govorila in napravila
dober vtis na občinstvo.

Ampak človek ne more biti tu
in tam vse hkratu. Če sem tu,
ne morem biti tam. Vseeno me
pa veseli, da smo posestili ta SN-
PJ day, jaz in moja družina. V
svojem življenju še nisem videl
toliko občinstva skupaj kot na
tej slavnosti v Clevelandu. Jaz
ne bom sodil pravično, če zapi-
šem, da jih je bilo toliko in toliko,
ali meni se je zdelo, da je
bilo na tisoče moškega in žen-
skega spola, starih in mladih iz
vseh krajev dežele. Zdelo se mi
je tako, kot da sem izgubljena
ovca med njimi, kajti v metro-
poli nisem mogel spoznati sko-
raj nikogar.

Grem malo naokoli in zagle-
dam našega potovalnega zastop-
nika Antona Zornika iz naše na-
selbine. On je ravno govoril z
Jožetom Irmanom iz Akrona, O.,
in Tone mi ga predstavi. No,
potem sva se pa takoj hitro spo-
znala. Potem je bil pa kar on
moj vodnik. Vprašam ga, če je
mogoče tudi Tone Valentinčič iz
Sharona navzoč. Pravi mi, da je

in da ga bova poiskala. Ampak
Pokojnega Jožeta je spremljo-
vala njegova žena in dva otroka.
V Ameriki je bil tudi njegov
brat, ki je bil ranjen v boju.
V Ameriki je bil tudi njegov
brat, ki je bil ranjen v boju.

k zadnjemu počitku društvo 21
SNPJ v Pueblu in člani tega
društva so bili pogrebci. Dru-
štvena predsednica je opravila
pogrebne obrede pri pogrebniku
in na pokopališču v slovenskem
in angleškem jeziku. Pogreb je
bil civilen. Najlepša hvala dru-
stvu 21 in vsem članom, ki so po-
kojnika tako lepo spravili k zad-
njemu počitku in za venec. Hvala
tudi vsem drugim, ki ste se
udeležili pogreba in za darova-
ne venec. Hvala tudi onim, ki
ste prišli na pogreb iz Agularja,
Kot Kolene, Kenda in drugi, či-
jih imena pa ne vem. Pokojniku
naj bo lahka ameriška gruda! V
Pueblu zapuša sinove Franka,
Johna in Joveva, v Milwaukeeju
pa hči Mary Ermenc.

A. C. Ermenc.

Je postal—stropocentni
Američan

Herminie, Pa.—No, hvala Bo-
gu, od zdaj naprej me ne bo več
pekla vest, da nisem v Ameriki
ali prvi Američanec. Do 5. 6.
in 7. septembra sem bil pod tem
vtisom, ali tiste dni se mi je pa
želja izpolnila, kajti pravijo, če
še nisi bil v slovenski metropoli
—v Clevelandu—da nisi v Ameri-
ki. Zdej pa lahko zapišem, da
sem stropocentni Američanec v
jerhastih hlačah.

Prav za prav nisem bil nič
pripravljen na kaj takega ne z
zdravjem in tudi finančno ne.
Ali vseeno so me dobili, da sem
moji družini voljo izpolnil. V pe-
tek se kar nenadoma zmlajilo—
vsa moja družina razen starejše-
ga sina, ki je moral na delo—
in pravijo, kaj če bi šli metro-
polo pogledat. Ni me vzelo dolgo,
da sem bil pri volji in sem
dejal: "Če vas vse veseli in če
je "liza" v redu, da nam kje na
poti ne opeša, pa pojdimo." Si-
novje me zagotovile: "Nič se ne
bojte, ata, "lizi" bomo že mi ta-
ko "zrihtali", da bo šla tja in na-
zaj." In tako je bilo. Srečno
smo prišli tja in nazaj brez vsa-
kih neprilic.

Mi smo se namenili, da gremo
od doma v soboto popoldne. Ali
v tistem hipu pa pride moj svak
Charly Možina iz Warrena, O.,
potem pa smo morali našo pot
odložiti na drugi dan. Tako smo
šele v nedeljo popoldne zapustili
Herminie in se prifurirali v Cle-
veland okrog šeste ure, ko je bil
ravno program končan. Nam je
bilo žal, ker nismo slišali pro-
grama in našega župana Franka
Lauscheta pa glavnega predse-
dnika SNPJ Vincenta Cankarja.
Kot so nam povedali, sta oba
prav fajn govorila in napravila
dober vtis na občinstvo.

Ampak človek ne more biti tu
in tam vse hkratu. Če sem tu,
ne morem biti tam. Vseeno me
pa veseli, da smo posestili ta SN-
PJ day, jaz in moja družina. V
svojem življenju še nisem videl
toliko občinstva skupaj kot na
tej slavnosti v Clevelandu. Jaz
ne bom sodil pravično, če zapi-
šem, da jih je bilo toliko in toliko,
ali meni se je zdelo, da je
bilo na tisoče moškega in žen-
skega spola, starih in mladih iz
vseh krajev dežele. Zdelo se mi
je tako, kot da sem izgubljena
ovca med njimi, kajti v metro-
poli nisem mogel spoznati sko-
raj nikogar.

Grem malo naokoli in zagle-
dam našega potovalnega zastop-
nika Antona Zornika iz naše na-
selbine. On je ravno govoril z
Jožetom Irmanom iz Akrona, O.,
in Tone mi ga predstavi. No,
potem sva se pa takoj hitro spo-
znala. Potem je bil pa kar on
moj vodnik. Vprašam ga, če je
mogoče tudi Tone Valentinčič iz
Sharona navzoč. Pravi mi, da je

in da ga bova poiskala. Ampak
Pokojnega Jožeta je spremljo-
vala njegova žena in dva otroka.
V Ameriki je bil tudi njegov
brat, ki je bil ranjen v boju.
V Ameriki je bil tudi njegov
brat, ki je bil ranjen v boju.

kam, ker ne vem, kam bi se obe-
nil. Nič se ne boj, mi pravi,
grem jaz s tabo. Pričela sva
katki Valentinčiča, pregledala vse
luknje, ali njega ni bilo nikjer.
Irman pravi, da se je menda vdel
ali kaj. Šele drugi dan mi je Jo-
že pravil, da ga je našel in da
sta kramljala skupaj do treh
zjutraj. Samo ob sebi se razume,
da si imajo ljudje veliko pove-
dati, in to posebno taki, ki niso
vsak dan skupaj.

Ja, ta Jože Irman je res pravi
štajerska korenina, ki se nikakor
ne da ujeti v kake ženske mreže.
In ravno zato je še fant za deset
drugih. On je veliko pripomo-
gel, da sem se malo seznanil z
tujimi ljudmi na tem slavu SNP-
PJ, kajti drugače bi se ne me-
gel. On vse pozna, drugi pa nje-
ga. Skozi njega sem prišel v po-
govor tudi s Tonetom Azmanom,
ki ima mesnico tik Slovenskega
narodnega doma, kakor tudi s
Tonyjem Pitaličem in Tonyjem
Jugom iz Warrena, O., ter z več
drugimi, čijih imena si pa ni-
sem zapomnil.

Drugi dan, na Labor day, sem
se zopet srečal v Slovenskem
domu s prijaznim rojakom Loui-
som Steblajem in njegovo ženo
iz Chicaga. Ker se mi oba vidita
prav uljudna človeka, je vredna,
da ju na tem mestu omenim kot
dobra družabnika. Lojze mi je
predstavil mrs. Mary Udovich iz
Chicaga, ki je tudi vredna, da jo
omenim kot pogumno ženo. Kot
mi je pravila, je sedaj ona na
prvem mestu v kampanji za no-
ve člane SNPJ. Le tako naprej,
Mary! Nič se ne ustrašite tiste ne-
pričakovane brzotavke ali tele-
fona, ki si ga prejelja; kot si mi
povedala. Takih hudobij se ne
znanjaka. Kadar ne bo več tako
hudobnih ljudi, šele takrat bo-
mo lahko dosegli večji korak na-
predka.

Tudi sem se srečal z mrs. Ma-
ry Krainz iz Detroita, ki je tudi
dobra popisovalka Prosvete. Da
ne pozabim vključiti v moje po-
ročilo to, da že leta in leta že
tam dopise Franka Barbiča, ki
ga do zdaj osebno nisem poznal,
marveč le po dopisih, katerih je
napisal že nešteto, dobrih in sla-
bih in tudi zanimivih. Ali vse
se ne more ustreči, pa magar
če pišem samo čisto matematiko,
Frank je ravno odhajal na delo,
ko sva se spoznala.

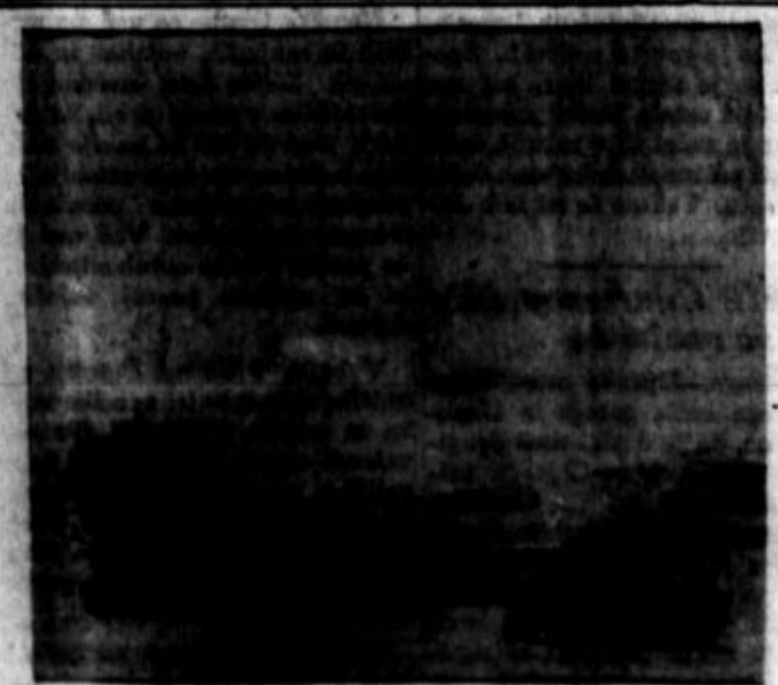
Predno smo se tudi mi xpra-
vili domov, je moja hčerka Do-
rothy snela sliko Franka Barbi-
ča in njegovega sina. Potem smo
se še mi slikali, pa Steblajev
dva in Mary Udovich. In če
tiste balincarje smo sneli, če
bodo na sliki prijeli.

Domov grede smo se ustavi-
li v prijazni slovenski naselbini
Ambridge, zakaj bil smo že ma-
lo utrjeni na želodcu in tudi
drugace. Tam smo šli v Slove-
nski dom, ki je zelo pripraven za
potovalnega človeka, ker se na-
haja prav pri deželni cesti 18.
Tam potrkam s pripombo, če
Slovenci. "Ja, vi ste tudi Slo-
venci, kar notri pojditte." Vpra-
šajo nas, od kod in kam. "Iz Cle-
velanda domov na Herminie, Pa."
"O tako?" Tam sem bil prav
tako nepoznan kot v metropoli
ali sem malo povprašal, kdo in
kakšni "loncmani" so. Kar nace-
krat se mi predstavi mož, visok
krat čevljev in pol in pravi, da
je doma od Bršljina pri Novem me-
stu in še naprej proti Cremon-
njicam. "Oho, iz stopiške fare!"
—"Ja, kaj pa ti veš, kje je?"
—"Menda, saj je to tudi moja fa-
ra."—"Pa od kod si?"—"Iz Vo-
hov."

Mož je takoj napolnil mizo
pivom in začeli smo se prijazno
pogovarjati. Ali nas je že no-
lovila, tako da smo se kmalu po-
slovlili, da se drugič oglasimo pri
njih. Ta mož je bil Rozenberg
iz Ambridge, drugi pa je bil Jos-
Somrak iz Mirne peči in bra-
Knafelc, če sem pravilno raz-
mel.

Torej vsem onim, ki smo se
srečali na tej poti in na slavu
SNPJ v Clevelandu, želim vsi
najboljše. In kar je najbolje,
zdravje. Če imate to, imate vse.
Če pa tega ni, nimate drugo-
kot mizerijo in prazno upanje
vero in Boga.

Frank Fink 200

Ruski vojniki na fronti pri Stalingradu.

Vesti z jugoslovanske fronte

Poročila Jugoslovanskega informacijskega centra in drugih virov

Paveličevci ličejo denarje
Paveličev finančni minister je objavil poziv za prijavo dolgov jugoslovanski državi. Poročila so, da je vrednote, ki jih je izdala jugoslovanska vlada, temveč tudi one, katere je izdala jugoslovanska vlada, prevzela po šentpeterški in trianonski pogodbi, in da jih Avstro-Ogrske, ...

Zavarovalne družbe Jugoslaviji
Prager Neuer Tag poroča: Na zahtev vlade so izvedli sledeče preiskave zavarovalnih družb: "Dobro" kratkoročna osnovina družbe "Dobro" je prevzela an- ...

Druga stopnja je bila med 15. aprilom in 15. majem, ko so laške, nemške in hrvaške vojne sile uspešno delovale na Hrvaškem in prizadele sovražniku izgube, ki štejejo več sto mrtvih. Tretja stopnja se je začela 15. maja in še ni končana. Njen namen je čiščenje v Hercegovini ter na hrvaških mejah in v Črni gori. V teh borbah je sovražnik že izgubil 500 mrtvih in več kot 1500 ranjenih. Hrvaški listi upajo, da bo "kmalu" uspelo očistiti vsa Hrvaško "komunističnih" upornikov.

Jugoslovanski vojniki uničili ustaško črno legijo
Moskva, 24. avg. (ICN).—Radiopostaja "Svobodna Jugoslavija" je oddala sledeče uradno poročilo vrhovnega poveljstva generala Mihajloviča, ki je bilo objavljeno 21. avgusta o bojih v predmestju Imotskega:

Prebivalstvo v Belgradu
Obnova prinaša zaključek ljudskega štetja v Belgradu z dne 24. junija. Belgrad je štel tega dne 295,718 prebivalcev (142,993 moških in 152,725 žensk). Belgrajsko domovinsko pravico ima samo 105,431 oseb.

Jugoslovanski vojni ujetniki zbežali iz Norveške
Stockholm, 23. avg. (ONA).—Danes smo tukaj izvedeli, da je skupina jugoslovanskih četnikov, katero so bili Nemci ujeti v borbah na Balkanu in poslani na delo, da v severni Norveški zidajo utrdbe, pobegnilo iz delavskega taborišča in po izredno težavnem pohodu preko planin, ki je trajal celih 14 dni, varno prispele na Švedsko.

Smrt jugoslovanskega četniškega letalca
London, 24. avgusta (UP).—Glavni stan generala Draže Mihajloviča poroča, da je med zračnim napadom na Banjaluko padel prvi jugoslovanski četniški letalec Rudi Gajevac. Več kot 6 mesecev je bil samotni orel naše zračne sile, predno so domoljubi dobili ojačanja letalcev. Po najnovejših vesteh razpolaga zračni četniki so 15 letali. Kakor smo že poročali je tudi letalec iz Paveličeve zračne sile prešel s svojim letalom na stran armade generala Mihajloviča.

Četniki uporabljajo letala v bojih s nacisti
London, 23. avgusta (UP).—Danes tukaj poročajo, da je 15 jugoslovanskih letal prizadele velike izgube posadkam osliča in oddeikom nemških čet v Banjaluki.

Obsodba komunistov v Skoplju
London, 23. avg. (UP).—Radio Berlin je oddal brzojavko transoceanske časopisne agencije v Sofiji, ki poroča, da je bilo v Skoplju v južni Srbiji 20 članov neke komunistične organizacije ...

Ustaški napad na Kapardo
Za planino Zadar pa leže ...

Ustaški napad na Kapardo
Za planino Zadar pa leže ...

Ustaški napad na Kapardo
Za planino Zadar pa leže ...

cije obsojenih na zapor od 15 do 20 let.

Novo surovosti zasledbenih oblasti v Srbiji
Bern, Švica, 22. avg. (NYT).—Po neki brzojavki iz Budimpešte so bile zasledbene oblasti v Srbiji zaradi širjenja komunističnega terorizma v teku zadnjih tednov "primorane", da poostre ukrepe za potlačitev prestopkov proti javni varnosti.

Drugi člen tega dekreta določa smrtno kazen za vsakega žandarja, policajca ali vojaka, ki ne bi predal oblastem vsakogar, katerega ime pozna. Ravno tako je določena smrtna kazen za krađe, uboj, prekupečevanje na črni borzi in vandalizem. Tretji člen določa, da bo javno pretepan vsakdo, kdor bi kradel živila.

Jugoslovanski gerilci zavzemajo bunkerje in utrdbe
Moskva, 21. avgusta (ICN).—Radiopostaja "Svobodna Jugoslavija" je oddala sledeče uradno poročilo vrhovnega poveljstva gerilske in četniške armade z dne 19. avgusta o bojih v predmestju Kupresa in Imotskega: Zadnjih 18 dni se bojujejo napadalni gerilski bataljoni v predmestju Kupresa in v mestu samem proti močnim sovražnikovi- ...

Nov nemški miritelj na Balkanu
London, 24. avgusta.—London- ...

Italijanske izgube v Jugoslaviji
Znani ameriški časniki, pisatelj in radiogovornik William Shirer, objavlja dne 23. avgusta v svojem rednem tedenskem poročilu "Propaganda Front" tiskanem v The New York Herald Tribune, sledeče razmišljanje o laških izgubah na Balkanu, v Jugoslaviji in na Grškem:

Poročila iz časopisja pod nacističnim nadzorom
DONAUZEITUNG poroča pod naslovom "Nagrada princa Evgena":

V spomin Felixa Milleckerja
V spomin hoteli poudariti zaslu- go vsega nemškega prebivalstva za Banat in jugovzhod. Pri tej svečanosti je govoril vseučiliški profesor Hassinger, ki je spominjal na to, da gre hvala nemške narode skupine v Banatu velikim uspehom junaškega vojskovo- ...

Skupina ruskih vojakov na fronti pri Rjevu.

Vojaški letalec Meyer Levin (levo), ki je sestrelil pet japonskih letal v bliki nad Koralnim morjem, in njegov oče Sam Levin.

luki, bosanskem mestu, ki leži 160 milj zapadno od Beograda. Vesti iz tajnega glavnega stana generala Draže Mihajloviča, jugoslovanskega ministra, trde, da so njegove čete v zadnjih bojih ubile, ujele ali ranile 515 sovražnih vojakov. Poročajo tudi, da je bil v nekem kraju zajet ves italijanski štab.

Rešitev mornarjev jugoslovanske ladje
London, 24. avgusta (ICN).—Iz Kenije prihajajo vesti, da je neka portugalska ladja izkrcala preostale mornarje neke jugoslovanske ladje, ki je bila v angleški službi potopljena od japonske podmornice v Mozambiški ožini.

Nov nemški miritelj na Balkanu
London, 24. avgusta.—London- ...

Italijanske izgube v Jugoslaviji
Znani ameriški časniki, pisatelj in radiogovornik William Shirer, objavlja dne 23. avgusta v svojem rednem tedenskem poročilu "Propaganda Front" tiskanem v The New York Herald Tribune, sledeče razmišljanje o laških izgubah na Balkanu, v Jugoslaviji in na Grškem:

Poročila iz časopisja pod nacističnim nadzorom
DONAUZEITUNG poroča pod naslovom "Nagrada princa Evgena":

V spomin Felixa Milleckerja
V spomin hoteli poudariti zaslu- go vsega nemškega prebivalstva za Banat in jugovzhod. Pri tej svečanosti je govoril vseučiliški profesor Hassinger, ki je spominjal na to, da gre hvala nemške narode skupine v Banatu velikim uspehom junaškega vojskovo- ...

Skupina ruskih vojakov na fronti pri Rjevu.

Glasovi iz naselbin

Presenečenje
Imperial. Pa.—V nedeljo, 6. septembra, je bil dan veselja in obenem tudi žalosti. Številni prijatelji so se dogovorili, da pri- ...

Moja poslanica je vesela in se glasi:
Moji rojaki so uvideli, da so vaši sovražniki tudi naši sovražniki. Prvi oddelki ameriške ar- ...

Kako je bilo v službi
Elizabeth. N. J.—Danes, ko to pišem, je Delavski dan. Nekoč sem ta dan delala v službi pri Judih. Gospodinja ni bila za- ...

Anna Gorenc.

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

na. Stara mati je bila ruska šli- dinja. Po starem običaju je praznovala nedeljo v soboto, estali pa so bili bolj moderni, se rav- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Poslanica starokraj- skim Slovincem

Frank Lausche, župan Cleavelanda, Ohio, govori po radu Slovincem v starem kraju

"Pošiljam vam to poslanico kot župan Cleavelanda, Ohio, ameriškega mesta, v katerem ži- ...

Moja poslanica je vesela in se glasi:
Moji rojaki so uvideli, da so vaši sovražniki tudi naši sovražniki. Prvi oddelki ameriške ar- ...

Kako je bilo v službi
Elizabeth. N. J.—Danes, ko to pišem, je Delavski dan. Nekoč sem ta dan delala v službi pri Judih. Gospodinja ni bila za- ...

Anna Gorenc.

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

Če bi bil veliki "surprise" tudi za njegovega očeta in mamo, ko sva videla, da ima najin sin toliko prijateljev, ki so prišli, da se poslovijo od njega. Ta večer bo nam ostal v trajnem spominu. Številnim prijateljem pri- ...

John T. Burke (levo), uradnik vojniške unije, in John W. Edelman, uradnik nogavičarske unije.

MALI LJUDJE

MILAN PUGELJ

OSAT

(Se nadaljuje.)

Spočetka je majhna in črna, a vsak hip postaja večja in ogromnejša. Glavo nosi pokonci in iz nje se vale dolgi in nepregledni oblaki gostega dima. Rohni, ropoče, prašketa, mirno se bliža in mogočno, kakor bi plavala na nevidnih krilih ped nad zemljo sredi teh poljan in holmov. Na vse strani pluhiti od nje silovita moč, ki se širi po ozračju kakor grom neba ali bobnenje potresa. Oster žviž se oglasa iz nje, reže zrak kakor nevidna ostrina in se zajeda v uho kakor nekaj bodečega in nevarnega. Železničarji tekajo pred postajo, dvoje, troje potnikov izstopi, vlak stoji črn, dolg in šumeč.

"Kdaj se zdaj vidimo?" se nenadoma oglasi Mirtič, v obraz je bled kakor rjuha, roke se mu tresejo, govori, kakor bi bil nenkrat oslabele, nemoregel in glava mu leze nekam na prsi proti zemlji.

"O Božiču!" odgovarja nekako za njegovim hrbotom oče in tudi njegov glas se je izpremenil, postal votel. "Ako Bog da zdravje!" dostavlja. Ako Bog da!"

Tinica zaihti in zakrije oči z belim robcem, Mirtič se oglasi vnovič čisto rahlo in obupano: "Nikoli več se ne bom videli!" Izpregovori in se hipoma odklene s trepetajočimi rokami materinega vratu, kakor bi pri njej iskal zavetišča in rešitve. Oklepa se je tesno, kakor bi ne maral več od nje.

Vlak že žvižga, oče izpodbuja, da je treba vstopiti, sin omahuje tik matere; hoče oditi, odhaja, Milica kliče za njim in mu ponuja bel, z jedlimi napolnjen zavoj, lokomotiva zahrope in se zgane, vozovi sunejo drog od drugega, mati se oglasi prestrašeno, skoro zaječi: "Kaj ti je, Tone, kaj ti je?"

Tone leti nekam v sredo vlaka, iztegne roko, da bi se oprjel voznega ročaja, zagradi mimo v zrak in med bežeče železje, skloni se in pade. Vse zakriči kakor podivjano, zavornice zaškripljejo, lokomotiva zabučni in se ustavi, vozovi se sujejo med seboj in obtičijo črni in mirni. Mirtič je že mrtev.

NA GRADU

V tisti sobi gradu, kjer drže tri okna na vrh, sedi današnje poletno popoldne priletna gospodarica graščakinja Tereza in lista po knjigi. Njena ženska doba se obrača proti štiridesetim letom, lasje so pričeli razkrižavati siveti, koža se je nabrala zlasti okoli oči in po čelu v tisočere gube in gubice, ki se vedno množijo in večajo, a ona je še vedno gospodična. Po njenem mnenju je tega Krivo življenje in zlasti razni slučajji. Zdravniki iz bližnjega mesta, g. dr. Lovro Kocijper, jo je že držal nekoč v sobi okoli pasa in ravnokar je bil pričel razkrižavati svoja čustva, ko je planila nenadoma v sobo rajna sestra Vincencija in zakričala: "Pojdita dol, hlapec Jure se je obesil!" Hlapec Jure, ki je bil velik pijanec, se je res obesil. Konec ga je bilo, ali tudi tako ugodnih situacij z mladim doktorjem ni bilo več. Bilo je, kakor da je kdo odkrite in tople besede zapišali.

Pozneje nekoč spomladi je mnogo govorila z veleposestnikom Jurco iz Primorskega.

Spomladansko popoldne sta tako pred leti stala pred gradom, sušica meseca je bilo, ravnokar je bil zapadel nov sneg, ki se je pa že v toplen solcu topil, da je od vseh strani curela in žuborela voda. Stojita pred gradom, pa pogleda mladi veleposestnik najprej na levo naokrog, potem na desno, nato po vseh grajskih

oknih in v grajsko vežo. Nikjer ni bilo žive duše in on reče: "Kaj bi vi napravili, recimo, če bi vas jaz pri ti priči poljubil!"

"Hm!" je rekla ona v prijetni zadregi. "Kaj naj bi napravila... Ali naj bi vas tožila — zaradi poljuba?"

On se je bil že sklonil — takrat bi bilo, če nikoli ne — ali v istem trenutku je zagrmelo na strehi, sneg se je vsul po obeh, njemu odbil kloubuk, njej zmešal frizuro, da je bila v hipu vsa kuštrava in razdejana in morala steči v grad.

Po mnenju gospodične je v življenju vse odvisno le od sreče. Kdor ima njo, ima vse, kdor je brez nje, nima nikoli nič. Naj bo lep, naj bo bogat, naj bo še tako moder, če mu ni sreča mila, ne bo vse skupaj nič, pa naj se loti česar-koli.

O sebi ve in dobro spoznava, da nima sreče. Na gradu samotari, izplačuje delavce, ki ji obdelujejo polje in vinograd, najema jih in odpušča, pa tako živi dalje z dneva v dan. Vse njeno življenje je v zadnjih letih brez izpremembe enolično. Danes je vse tako, kakor je bilo večraj, jutri bo vse tako, kakor je danes. Dolgčas je torej.

Zunaj na vrtu cveto rdeče vrtnice in njihov vonj prihaja v sobo kakor nekaj opojnega in omamnega. Zadaš za vrtem se pomiče kmetiški voz, kmet Lukec gre z bičem v roki tik konja in eden izmed njih kriči: "Oče, oče, glejte, kolo se vrti!" Lukec pljune v stran in odgovori: "Pa jeziki podstavil!"

Zoprno je, zoprno. Zlasti take poletne popoldneve. Zunaj vročina, znotraj soperica, povsod puščoba in dolgčas.

Gospodična Tereza zmišlja nekaj časa, pa stopi počasi do vrat, odpre jih in zakliče po hodniku: "Marjeta, Marjeta!"

Zapre zopet vrata, sede nazaj na široko rožnato zofo, in kmalu pride tudi Marjeta, stara in košata grajska dekla. "Uh, uh" — se pritožuje — "ta naš mladi pastir Peterc ima pa že take besede, da človek ne ve, kam bi pogledal, ko ga sliši. Še mene, ki sem stara, je vendar tako sram, da nikoli tega!"

"Tamle," kaže gospodična Tereza, "na omari je ključ od male kleti na levi. Iz tistega soda natoči, ki je v njem starina, pa prinesi polno steklenico!"

"I," misli Marjeta, "kaj bodo pili?"

"Vročje mi je," pojasnjuje gospodična.

"Po tisti starini preklicani jih bo šele kuhalo in jih bo!" jo onika dekla in kima z glavo.

"Pa dolgčas mi je!" doda gospodarica.

"I," jecne zopet Marjeta. "Pa bi stopili malo k nam dol, k družini. Tak ravs in kavs je vedno, da ima človek res dosti poslušati!"

"No, le pojdi, pa prinesi!" ukazuje gospodična. Marjeta gre in se kmalu vrne s polno steklenico in kozarcem, postavi vse skupaj na mizo in odide.

Vino je tako, kakor bi stopili cekine, pa jih zllili raztopljeni v steklenico. Pri točenju se iskri in peni in kar zvezde se pode po kozarcu. Gospodična Tereza nagne kozarec in ga izpije do dna. Sedi naprej, natoči novega in njene misli so kmalu vedre in vesele, brezskrbne in mlade in tudi dovzetne in pogumne. Še drugo čašo izprazni, nasloni se nazaj na zofo, smehlja se prav prijetno in polahko zapre oči.

Ne sedi bogve kako dolgo, pa se začujejo zunaj na hodniku koraki, nekdo se ustavi pred vrati in nalahko in vlijudno potrka.

(Dalje prihodnjik.)

O gozdu in nekaterih njegovih ljudeh

Dr. Hinko Dolanec
(Nadaljevanje.)

Kun je dvoje vrst: so belice in zlatice. Prva je bolj znana, ker se nahaja povsod po naši deželi in celo po poslopih se ugnezditi, ali jih pa obišče po zim. Zlatice je pa gozdna žival. Kjer ni debelega, kirmega in skalovitega gozda, tam ni zlatice. Ona rabi velik hlev, kakor pravi svet, in ji ni nič za to, ako preišče eno noč tudi več stotin oral gozda.

Belica ima belosivkasto podlanko in črnkasto reso, na vratu pod glavicjo pa snežnobelo liso. Zlatica pa ima zlatorjavkasto podlanko, bolj rjavo nego črno reso, na vratu pod glavicjo pa krasno, bolj ali manj rumeno liso, ki se v resnici žari kot zlato in ji daje ime zlatice. Imenujejo jo tudi žlahtnico, ker je nje kožica, čeprav manjša od beličine, vedno precej dražja. Tudi bolj vitka je zlatica od belice in po drevju je bolj poskočna kakor ververica, kateri je največji strah, ker njena gnezda ji dostikrat služijo za posteljo, nje život pa največ za hrano. Brehm pripoveduje, da je prelinjajoče

gledati, kako ververica bega z drevesa na drevo pred zasledujočo jo zlatico, kako s trepetajočim glasom oznanjuje svoj smrtni strah, da se upehana vrže kar z vrha drevesa do tal, da bi si otela življenje, da pa zlatice le redkokdaj uide, ko jo je zasledila.

Jaz to Brehmu verjamem, ker sem se sam prepričal, da je ververica, koder prehaja zlatica, zelo redka, in po mojem mnenju so ta, polh in miši zlatice glavni živeži. Zakaj, to že povem. Belica ne hodi rada po drevju, največ se umakne na drevo le, ko ji preti nevarnost, n. pr. pred psom. Veverico, miši in polha pa zasleduje tudi ona, pobira pa tudi sadje in pri poslopiju je tudi kuretini zelo zverna.

Kune se lovijo v pasti in z zasledovanjem. Za pasti služijo železa, takozvani ključji, in pa kladice. Železa in kladice se pokladajo po skalovju in po gozdu, koder ima kuna navado prehajati. Za vado se najraje stavi perutnina. Ključ je stava od tal iz dveh pripognjenih dreves, ki skup stisneta, kadar žival popirne za vado. Kladica je za kuno najbolj navadna stava in obstoji iz več kosov lepo obdelanega lesa. Sredi stave se dene vada. Ključ je preveč vidna stava in zato ne priporočljiva. Kladici pa škodujejo miši in ptiči, n. pr.

soje, ki se lotijo vade in s tem sprožijo stavo.

Kdor namerava loviti na stave, privaja žival že jeseni s tem, da razmeta vado po mestih, po katerih bo stavil. Kladičar postavlja tudi že zgodaj jeseni kladice, ki jih pa ne naproži, da se jim živali privadijo. Kladice so nastavljajo po izpodmolih in skalnatih votlinah; kajti kuna, ki zasleduje miši in druge živali, ki se ogibljejo snega, iztika seveda po takih prostorih, ki so zavarovani pred snegom. Kar velja za kladičo, velja tudi za stavo želez. Pri obojih stavih mora biti lovček zelo previden, da ga lastni sled ne ovadi, kam stavi, sicer dobi hitro pomagata, ki skrbi s tujim trdom za svoj žep. Gorje, ako se pri tem delu stavec in nabiralec srečata! Nabiralec mora imeti lahke pete, da se otme srditosti in maščevanju stavca.

Pravi lov se prične šele potem, ko zapade prvi sneg. Sled živali kaže lovcu, kod prehaja in kam je torej najprimerneje postaviti. Sled je pa tudi kašipot za lov po zasledovanju. Ta lov pravzaprav vzbuja strast pri naših gozdarjih, ki se pečajo z njim, da jim ni prestajati doma, ko se navadni ljudje stiskajo le bolj za peč. Sneg in sled ovadita vse. Niti ganiti se ne sme žival, da bi pravi gozdar ne vedel kam za

Filmaka igralka Hedy Lamarr zasaja svoje zobe v prigrisnek, ki ga ji je ponudil delavec Richard Spencer, uposlen v vladni ladjedelnici v Philadelphiji.

njo. Nikar ne mislite, da je to kar tako za živaljo kakor za črto na papirju! Žival prehaja semtertja in večkrat skriža svojo pot. Zahaja tudi po goščavi in po grdem svetu, kuna posebnost je iztika po votlinah, po katerih večkrat preide daljno pot in stopi na dan na precej oddaljenem mestu. Zlatica lazi tudi po drevju in pride do tal po daljšem presledku.

Pa kaj bom o tem govoril! Kdor je količkarj po snegu hodil za živaljo, je izkušal, da je še zajca, ki se tako značilno loči s svojim sledom od drugih živali, težavno doslediti in določiti, od katere kljuka je šel na lož. Pravi kunar pa ve ločiti večerni in jutranji sled, bodisi v prhkem, bodisi v južnem snegu. Celo sled zlatice loči od sleda belice. Dihur ali ververica ga ne smeta nikdar zmotiti. Gorje prvencu, ki se da preslepiti veverici! Ta ostane začetnik in nevednež še dolgo let.

Kar sem poznal kunarjev, bolj sposobnega za sled nobenega ne nego mlajšega Pangreta iz Podcerkve. Ta ni sledil pravilno samo po snegu, tudi po blatu, prahu, listju, travi mu je služila vsaka najmanjša izprememba, ki je navadno oko niti ne zaznaja, da je žival zasledil in ukrenil, v katero smer je prešla. Jaz sem se mu nekoč čudil, ko mi je nagnal srnjaka, in to po samem listju. Prav do mene je prišel po ravno istem tiru kakor srnjak. Vprašal sem ga, kako je to mogoče, in rekel mi je: "Pri-pognite se, gospod, pa glejte nazaj! Ne vidite li črtice, ki je označena s privzdignjenimi listki?" Kar sem pa jaz zapazil šele potem, ko sem se spognil, to je bilo Pangretu vidno kakor divjaku Indijancu. Vsako najmanjšo izpremembo na listju ja zapazil Pangre in tudi takoj razložil, je li od ptiča ali od živali, ki prehaja po tleh.

Pangre je vedno gledal po tleh in okoli sebe in zapazil vsako malenkost, dasi je tako mirno prehajal in, rekel bi, malomarno kretal, da bi spremljevalec mi-

slil, da kar dremlje po poti. Njegov oče, že sedemdesleten starček, pa tudi še dober pešec in boljši strelec nego sin, je bil vse bolj živahen od sina in se je večkrat jadtikal ob sinovi počasnosti, vendar v dvomu, kam je žival krenila, kje se je pristavila, kako zastaviti, od katere strani pognati, je največkrat obveljala beseda mlajšega Pangreta. Puška se je pa pri njem malo-kdaj zaman oglasila. Pangre ni pomeril, če se žival ni pristavila, in ne vem, ali zlobnost ali resnica mu je prisojala tudi to, da Pangre vselej poklekne na eno koleno, predno pritisne za zmet. Le govorite, kar hočete, jaz pa pravim, da zasledovalca in priganjača nisem poznal, kakršem je bil mirni, redkobesedni Pangre!

Kunar se odpravi v gozd, kakor hitro zapade sneg. Najugodnejši sled daje sneg, ki zapade z burjo, kajti ta sneg ne obvisi na drevju in je prhak. Da ga zapade peđenj visoko in na zmrla tla, potem je prava ura za gozdarja lovca. Ljudje, ki se spoznajo, odhajajo pri prvem vidu od doma. Navadno ima vsak sekuro, malho ali torbico ob strani, v njej pa železa ali sak, ogenj pa kaj za pod zob. Družijo se po trije, tudi štirje in eden med njimi nese tudi puško s seboj. Puškar odhaja iz vasi po vrtilih in za hišami in najrajši pred dnem. Kjer se neha polje in se prično pašniki in potem gozd, tam je na gotovem mestu sestanek.

Potem se lovci razidejo, še prej se pa domejijo za mesto, kjer se zopet snamejo. Eden gre navadno ravno pot, drugi po straneh naokrog in na novem sestanku si dopovedo, kaj so presledili. Ako je kunji sled v obhojenem svetu, potem se prične razgovor, v kateri kraj je držal sled. Ako sled ne drži iz obhojenega sveta, potem se ve, da je v krogu, in prične se žival "krajdati". Te besede si jaz nisem mogel prav raztolmačiti. Pomeni le toliko, kakor žival v kraj deti, ali čez, da je v krajdi, t. j. v krogu, ki je s kredo zaznamovan?

Beseda se rabi različno: Okraj-dali smo žival, v krajdi smo jo imeli, dolgo krajdo smo naredili, hitro je bila v krajdi. Vzemimo, da žival zasledi lovca, ki prihaja na levi strani kroga, da je pa tisti, ki je šel po sredi, ni prisledil, potem je gotovo, da je v prostoru, ki sta ga obšla ta dva lovca. Ako jo je lovec, ki je šel skozi sredo obhojenega sveta, tudi presledil, potem do-šla naprej. Vzemimo, da se do-godi poslednje, potem se prične nov krog, toda ta že z manjšim okrožjem, kajti nadejati se je, da le predaleč ni odšla. Srednji sledilec gre potem navadno že za sledom, posebno ako je po kraju in po navadi živali se nadejati, da se v tej okolici rada upokoji. Ko je žival naposled vendar že dosledena in okrajdana, potem se prične lov. Kjer se prične sled mešati in križati, tam se navadno ugiblje, da si je kuna že iska-la posteljo.

Lovci gledajo pogostoma na košate smreke in hoje, ako ne bi zagledali kakega veveričnega gnezda. Če ni po sledu očitvidno, da je žival šla na drevo, potem se na deblo le potolče, in ako je kuna v gnezdu, hitro skoči iz njega in se pomakne proti vrhu med veje in lovec ji nameri s puško in jo sklati z drevesa. Ako pa sled pelje nagnavost na drevo, na katerem je gnezdo, po-tem se ustrelj kar v gnezdo in kuna se prekucne iz njega, če ni ranjena prav do smrti, sicer pa obtiči kar v gnezdu, ki je treba potem do njega splezati in jo dobiti.

Kakor je mogoče, da je žival v gnezdu in na drevesu, do kate-greza ne pelje sled, tako se tudi dogodi, da je ni v gnezdu in na drevesu, do katerega drži sled. Eno in drugo, ker kuna zlatica, kakor sem že omenil, prehaja tu-di po drevju, gre od tal po od-daljenem drevesu in se spravi v gnezdo šele po daljnem potu po vejah in drevju.

Dogodi se tudi, da kuna zasleduje gnezda, da bi zasledila veverico, in da jo, ne da bi jo zasledila, samo prežene. Potem se prične lov po drevju in se kmalu daleč proč, posebno kadar svetli in je jasna noč. Prigodi se tudi, da daleč naokrog ni sledu do tal in da ni gnezda, čeprav so, kune le ni v nobenem. Šla je v duplino. Iščo jo tudi taka drevesa, katerim spodaj ne pozna, da imajo v gnezdo ko gori in med kako rogovin dovolj dupline, da se kuna v njo potakne.

(Dalje prihodnjik.)

ZASTOPNIKI LISTA PROSVETE

so vsi društveni tajniki in tajnice člani, ki jih društva izvolijo v vrsto.

Naši nastavljeni lokaini in po- stalni zastopniki za določene okra- se so:

- Louis Barborich, za Milwaukee, Wis. in okolice.
- Anton Jankovich, za Cleveland, Ohio in okolice.
- Andrej Piriz iz Ely, Minn., državo Minnesota.
- Frank Klun iz Chisholma, Minn. za Chisholm in okolice.
- Frank Cvetan iz Tire Hill, Pa., vso srednje-vzhodno Penno.
- Anton Zornik iz Herminia, Pa., vso zapadno Pennsylvanijo.
- Joe Petersel iz Library, Pa., zapadno Penno.
- John Zornik za Detroit in okoli- ce.

Poleg vseh teh pa lahko vsak še ali naročnik sam pošlje svoje naznake direktno listu

PROSVETA

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

TISKARNA S.N.P.J.

— sprejema vsa —

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmazne, unifjeko delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue Chicago, Illinois
TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, na člane ali nečlane \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assesmentu \$1.20 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroška reči, da je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnika.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrul. države in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je . . . \$7.50
1 tednik in 4.00	1 tednik in 6.50
2 tednika in 3.00	2 tednika in 5.10
3 tednike in 2.40	3 tednike in 3.90
4 tednike in 1.20	4 tednike in 2.70
5 tednikov in nič	5 tednikov in 1.50

Za Evropo je \$8.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pljumu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ,
2657 So. Lawndale Ave.,
Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1. Ime Čl. društva št.

Naslov

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2. Čl. društva št.

3. Čl. društva št.

4. Čl. društva št.

5. Čl. društva št.

Mesto Država

Nov naročnik Star naročnik

